

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 19/02-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. novembra 2002 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Alexandra Bröstla a Jána Klučku v konaní o sťažnosti V. H., bytom B., zastúpenej advokátom JUDr. T. Š., Advokátska kancelária, K., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 105/00 takto

r o z h o d o l :

Základné právo V. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 105/00 p o r u š e n é n e b o l o .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 21. decembra 2001 doručené podanie V. H. (ďalej len „navrhovateľka“), bytom B., označené ako „Sťažnosť na Okresný súd Bratislava IV. na porušovanie Článku 48 ods. 2 Ústavy SR“. Keďže navrhovateľka k svojmu podaniu nepriložila splnomocnenie pre advokáta alebo pre komerčného právnik, ústavný súd ju 23. januára 2002 vyzval, aby mu také splnomocnenie predložila.

Na výzvu ústavného súdu navrhovateľka pripojila k svojmu podaniu splnomocnenie pre advokáta JUDr. T. Š., Advokátska kancelária, K., na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom vo veci sp. zn. Rvp 692/01, ktorý toto splnomocnenie prijal a „Oznámenie o prevzatí zastupovania a pripojenie plnomocenstva“ doručil ústavnému súdu 15. februára 2002.

Navrhovateľka uviedla, že 21. júna 2000 podala na Okresnom súde Bratislava IV návrh na vydanie platobného rozkazu, v súvislosti s ktorým zaplatila súdny poplatok vo výške 8 175 Sk, pričom podľa nej „súd však takmer poldruha roka sa prípadom vôbec nezaoberal“.

Prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu v konaní (sp. zn. 14 Rob 616/00, 19 C 105/00) sa navrhovateľka 10. augusta 2001 obrátila so sťažnosťou na prieskumy na Okresný súd Bratislava IV. Sťažnosť na nesprávny úradný postup podala aj Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky 4. októbra 2001 a opätovne 13. decembra 2001 po oznámení predsedníčky Okresného súdu Bratislava IV doručenom 30. augusta 2001 o tom, že označený spis bol postúpený Okresnému súdu v Malackách (v skutočnosti bol spis postúpený tomuto súdu 25. októbra 2001 a bol mu doručený 31. októbra 2001).

Ústavný súd je podľa čl. 124 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Tento článok ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy zakladá kontinuálnu právomoc ústavného súdu na ochranu ústavnosti, predovšetkým základných práv a slobôd občanov, aj v období zrušenia ustanovení o podnete a neexistencie tzv. „novej“ ústavnej sťažnosti od 1. júla 2001 do 31. decembra 2001.

Vzhľadom na to, že ústavný súd po predbežnom prerokovaní podania zistil, že toto podanie spĺňa náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 20 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov a že nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 citovaného zákona, rozhodol o jeho prijatí na konanie.

Po prijatí podania navrhovateľky na ďalšie konanie ústavný súd výzvou z 12. marca 2002 požiadal predsedníčku Okresného súdu Bratislava IV o vyjadrenie k vhodnosti ústneho pojednávania vo veci. Rovnakú výzvu na vyjadrenie zaslal 30. júla 2002 aj navrhovateľke.

Navrhovateľka v odpovedi na výzvu doručenú ústavnému súdu 15. marca 2002 oznámila, že súhlasí s tým, aby ústavný súd konal bez nariadenia ústneho pojednávania. Navrhla tiež, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Okresný súd Bratislava IV. svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 105/00 porušil základné právo sťažovateľky na konanie vo veci bez zbytočných prieťahov, zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Odporca je povinný zaplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie vo výške 50. 000,- Sk do 3 dní po doručení tohto nálezu.

Odporca je povinný nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia vo výške 2.000,- Sk do 3 dní po doručení tohto nálezu.“

Vyjadrenie Okresného súdu Bratislava IV z 21. marca 2002 bolo ústavnému súdu doručené 28. marca 2002 a z jeho obsahu vyplynulo:

„Navrhovateľka vo svojom podnete uvádza, že dňa 21. 6. 2000 podala na tunajšom súde návrh na vydanie platobného rozkazu. Ako dôchodkyňa zaplatila súdny poplatok vo výške 8.175 Sk. Súd sa prípadom poldruha roka nezaoberal.

K časti podnetu, kde navrhovateľka poukazuje na skutočnosť, že dňa 26. 10. 2001 bol spis odstúpený Okresnému súdu v Malackách musím len konštatovať, že spis Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 19 C 105/00 bol dňa 26. 10. 2001 zaslaný na Okresný súd v Malackách v zmysle rozhodnutia zákonného sudcu.

K časti sťažnosti na prieťahy v konaní udávam, že sťažnosť je vedená pod sp. zn.: Spr. 2132/01. Odpoveď sťažovateľke bola zaslaná a doručená dňa 23. 11. 2001. V odpovedi na sťažnosť uvádzam, že v prípade nesúhlasu Okresného súdu v Malackách s odstúpením spisu Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 19 C 105/00 a následne jeho vrátením na Okresný súd Bratislava IV, budem ako predsedníčka súdu túto vec sledovať až do jej právoplatného skončenia, aby sa zabránilo prieťahom v konaní.

Zároveň ... oznamujem, že súhlasím, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania v prijatom podnete.“

Navrhovateľka (ďalej len „sťažovateľka“) vo svojom podaní doručenom ústavnému súdu 28. marca 2002 uviedla: *„V označenej veci... s poukazom na § 79a ods. 1 zák. č. 124/2002 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 38/1993 Z. z. oznamujem, že žiadam, aby sa naše podanie posudzovalo ako podanie podľa tohto zákona“.*

Ústavný súd listom zo 16. apríla 2002 požiadal Okresný súd Malacky o zaslanie označeného súdneho spisu. Predseda Okresného súdu Malacky v odpovedi na tento list z 23. apríla 2002 uviedol:

„Vec pôvodne vedená na Okresnom súde Bratislava IV., sp. zn. 19 C 105/00, bola tunajšiemu súdu postúpená dňa 31. 10. 2001 a zapísaná pod sp. zn. 5 C 200/01. Okresný súd Malacky neuznal svoju príslušnosť a tým vyvolal kompetenčný spor. Podľa spisových pomôcok sa spis od 5. 4. 2002 nachádza na Najvyššom súde SR. Z uvedených dôvodov nemôže byť spis v uvedenej lehote zapožičaný pre Vašu služobnú potrebu.“

Ústavný súd sa ďalej listom z 21. mája 2002 obrátil na predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky so žiadosťou o zapožičanie označeného súdneho spisu. Predseda Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v odpovedi na tento list doručenej ústavnému súdu 3. júna 2002 oznámil, že „tento spis sa dňa 7. mája 2002 vrátil Okresnému súdu Malacky“.

Po opätovnej výzve Okresnému súdu Malacky zo 17. júna 2002 predseda tohto súdu zaslal ústavnému súdu „procesný spis tunajšieho súdu, sp. zn. 5 C 200/01, pre... služobnú potrebu“.

II.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia svojho základného práva upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov...“

Ústavný súd v prípadoch podaní namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy zohľadňuje svoju stabilnú judikatúru, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ (II. ÚS 61/98), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným súdnym rozhodnutím. Nepostačuje, že štátny orgán vo veci koná“ (II. ÚS 26/95). K vytvoreniu stavu právnej istoty preto dochádza až „právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu“ (I. ÚS 10/98). Podľa názoru ústavného súdu možno preto za konanie (postup) súdu odstraňujúce právnu neistotu účastníka konania považovať také konanie, ktoré smeruje k právoplatnému rozhodnutiu vo veci.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 70/98, II. ÚS 74/97, II. ÚS 813/00) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie

účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prejednávanej veci

Ústavný súd preskúmal doterajšie konanie pred Okresným súdom Bratislava IV vedené pod sp. zn. 19 C 105/00 a dospel k nasledovným záverom:

1. Pokiaľ ide o právnu a faktickú povahu veci, konanie vedené pred Okresným súdom Bratislava IV pod sp. zn. 19 C 105/00 (pôvodný návrh z 21. júna 2000 vedený pod sp. zn. 14 Rob 616/00 bol 31. augusta 2000 prevedený do registra občianskych vecí) sa týka návrhu na vydanie platobného rozkazu o zaplatenie 204 339,20 Sk s príslušenstvom a nie je zložitý. Samotné vydanie platobného rozkazu tvorí bežnú súčasť rozhodovacej činnosti súdov a predstavuje samostatnú formu rozhodnutia vo veci samej v skrátrenom konaní. Jednou z prekážok vydania platobného rozkazu je prípad, ak nie je známy pobyt odporcu, ktorého súd chce vypočúť, ako to je aj v danom prípade

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľky ako účastníčky súdneho konania pred Okresným súdom Bratislava IV, ústavný súd zistil, že sťažovateľka podala neúplný návrh a že súdny poplatok zaplatila po počiatočných úkonoch súdu a po jeho výzve 6. novembra 2000, pričom svojím ďalším konaním neprispela k tomu, aby sa dosiahol účel súdneho konania v zmysle § 101 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (až vo svojej sťažnosti na nesprávny úradný postup zo 4. októbra 2001 zaslanej Ministerstvu spravodlivosti Slovenskej republiky tvrdila, že „odporca má stále trvalé bydlisko v B.“, a teda z hľadiska miestnej príslušnosti považuje za príslušný Okresný súd Bratislava IV).

3. Tretím kritériom, použitím ktorého ústavný súd zisťoval, či nedošlo k zbytočným priet'ahom v konaní sp. zn. 19 C 105/00, bol postup samotného Okresného súdu Bratislava IV. Ústavný súd zistil, že Okresný súd Bratislava IV v období od 30. augusta 2000 do 31. októbra 2001, keď bola vec vedená pod touto spisovou značkou, t. j. počas obdobia 14 mesiacov, vykonával úkony smerujúce k príprave rozhodnutia v konaní (vo veci vedenej ešte pod sp. zn. 14 Rob 616/00 výzva z 3. augusta 2001 na oznámenie, či navrhovateľka podala návrh ako podnikateľka; záznam zo 14. augusta 2000 o oznámení

navrhovateľky, že návrh podala ako fyzická osoba – nepodnikateľ; výzva z 31. augusta 2000 na prevedenie veci do registra „C“ pod sp. zn. 19 C 105/00; výzva na zaplatenie súdneho poplatku pripravená 12. októbra 2000 a expedovaná 4. novembra 2000; záznam z 10. novembra 2000 o zložení súdneho poplatku; pokyn z 21. marca 2001 na zaslanie návrhu na vyjadrenie odporcovi; záznam z 2. mája 2001 o vrátení zásielky pre odporcu (pozn. „odst’ahovaný bez udania adresy“); výzva adresovaná Registru obyvateľov Slovenskej republiky na zistenie aktuálnej adresy odporcu vypravená 23. júla 2001; potvrdenie o prechodnom pobyte a o trvalom pobyte odporcu, ktoré došlo Okresnému súdu Bratislava IV 7. augusta 2001 a oznámenie navrhovateľke z 27. augusta 2001, že spis bude odstúpený Okresnému súdu Malacky, podľa trvalého bydliska odporcu). Spis bol potom postúpený uvedenému okresnému súdu 25. októbra 2001 (doručený 31. októbra 2001).

Ústavný súd postup Okresného súdu Bratislava IV vo veci sp. zn. 19 C 105/00 v období od 30. augusta 2000 do 31. októbra 2001 vyhodnotil ako taký, ktorý až do postúpenia veci inému súdu v zásade smeroval k odstráneniu právnej neistoty sťažovateľky v jej veci, a teda ako taký, ktorý nespôsobil zbytočné priet’ahy v označenej veci.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností uzavrel, že základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet’ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresného súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 105/00 nebolo porušené.

Vzhľadom na uvedený výrok sa ústavný súd už nezaoberal zvyšnou časťou sťažnosti sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2002